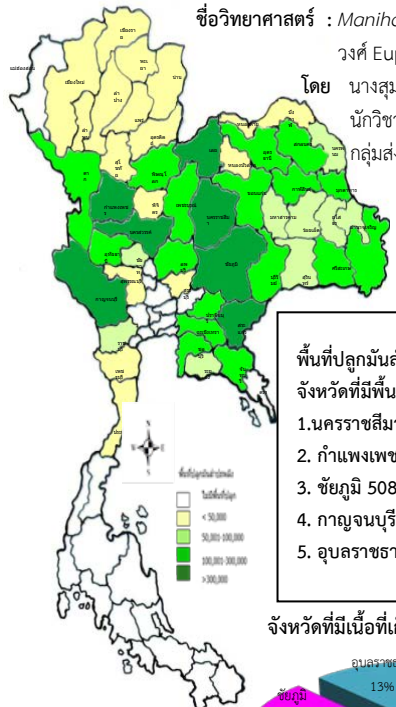

มันสำปะหลัง ชื่อสามัญ/ชื่อภาษาอังกฤษ : Cassava หรือ Tapioca
 ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Manihot esculenta (L.) Crantz*
 วงศ์ Euphorbiaceae

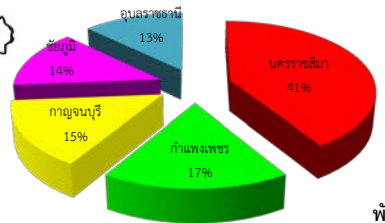
โดย นางสุมาลี ชินวงศ์
 นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
 กลุ่มส่งเสริมพืชเส้นใยและพืชหัว

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง มี 50 จังหวัด
จังหวัดที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวมาก ได้แก่

1. นครราชสีมา 1,392,538 ไร่ (41%)
2. กำแพงเพชร 589,705 ไร่ (17%)
3. ชัยภูมิ 508,935 ไร่ (14%)
4. กาญจนบุรี 457,424 ไร่ (15%)
5. อุบลราชธานี 430,800 ไร่ (13%)

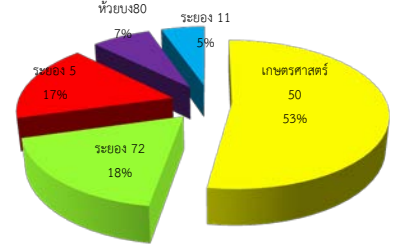
จังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวมากที่สุด 5 อันดับ

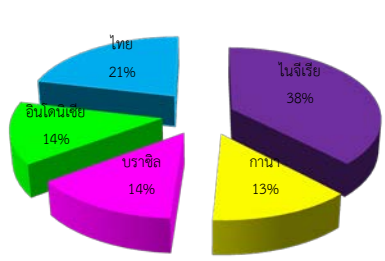
สถิติการผลิต			
รายการ/ ปี	2559	2560	2561
จำนวนผู้ปลูก (ครัวเรือน)	569,878	547,812	507,578
พื้นที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	9.065	8.714	8.074
ผลผลิตรวม (ล้านตัน)	31.161	30.415	28.566
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	3,437	3,499	3,538
ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	2,914	1,677	2,160
ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	5,538.74	5,604.99	5,569.70
ต้นทุนคงที่ (บาท)	1,023.87	1,017.58	1,028.57
ต้นทุนรวม (ไร่)	6,562.61	6,622.57	6,598.27
ต้นทุนรวม (กก.)	1.91	1.91	1.87
แหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง			
• ลานมัน	2,753	2,753	2,753
• โรงแป้ง	94	94	94
• โรงมันอัดเม็ด	51	51	51
• โรงงานเอทานอล	7	7	7

พันธุ์ส่งเสริม
 ระยะเวลา 5 ระยะเวลา 7 ระยะเวลา 9 ระยะเวลา 11 ระยะเวลา 72 ระยะเวลา 60
 ระยะเวลา 90 เกษตรศาสตร์ 50 หัวยาง 60 หัวยาง 80 เกษตรศาสตร์ 72

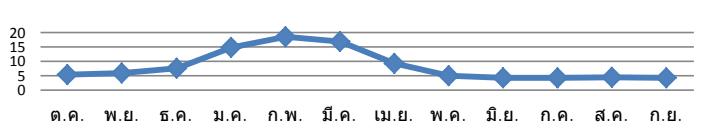
พันธุ์ที่นิยมปลูกมาก 5 อันดับแรก

ประเทศที่มีผลผลิตมาก 5 อันดับแรก

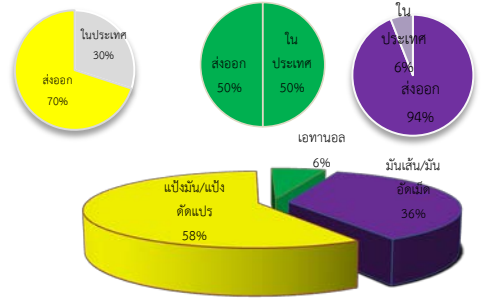

ร้อยละปริมาณผลผลิตรายเดือน ปีเพาะปลูก 2560/61

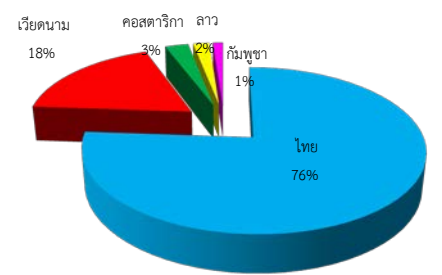

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	ประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ (ล้านตัน)
มันเส้น : จีน	1. ไนจีเรีย 55.00
มันอัดเม็ด : ญี่ปุ่น	2. ไทย 30.94
เนเธอร์แลนด์	3. อินโดนีเซีย 20.33
แป้งมัน : จีน ไต้หวัน	4. บราซิล 20.11
มาเลเซีย	5. กานา 19.14
แป้งมันดัดแปร : ญี่ปุ่น จีน	ประเทศส่งออก
เกาหลีใต้	1. ไทย 76%
ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ :	2. เวียดนาม 18 %
เวียดนาม	3. คอสตาริกา 3 %
	4. ลาว 2 %
	5. กัมพูชา 1 %

ผลผลิตในประเทศ+นำเข้า100%

ประเทศส่งออกมากที่สุดของโลก

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

- กรมศุลกากร
- สมาคมแป้งมันสำปะหลังไทย (2559) กรมโรงงานอุตสาหกรรม (2558) กรมธุรกิจพลังงาน (2558)
- คณะอนุกรรมการร่วมจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรเป็นรายพืชเศรษฐกิจ 4 สินค้า (Roadmap) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, มันสำปะหลัง, ปาล์มน้ำมัน และอ้อย

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
<p>การผลิต</p> <p>1. มันสำปะหลังเป็นพืชทนแล้ง ทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี ต้องการน้ำน้อย และปลูกได้ในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ</p> <p>2. พันธุ์มันสำปะหลังในปัจจุบันมีศักยภาพในการให้ผลผลิตดี สามารถเพิ่มผลผลิตได้มาก ด้วยการจัดการตามหลักวิชาการที่เหมาะสม (พันธุ์ดี ระบบน้ำหยด)</p> <p>3. สามารถใช้เป็นพลังงานทดแทนได้</p> <p>การแปรรูป</p> <p>1. เป็นวัตถุดิบที่มีศักยภาพในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร อาหารสัตว์ พลังงานทดแทน (เอทานอล)</p> <p>2. มีโรงงานแปรรูปมันสำปะหลังที่มีกำลังการผลิตสูง สามารถรองรับหัวมันสำปะหลังสดได้มาก</p>	<p>การผลิต</p> <p>1. ภาวะภัยแล้ง ส่งผลให้มันสำปะหลังเสียหายและขาดท่อนพันธุ์ปลูก เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่น เช่น อ้อยโรงงาน</p> <p>2. ผลผลิตตกต่ำในช่วงฤดูมีผลผลิต และขาดแคลนเป็นช่วงๆ ทำให้ราคามีความผันผวน</p> <p>3. ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูง เนื่องจากค่าจ้างแรงงาน ราคาปัจจัยการผลิต และการใช้เครื่องจักรกลมีจำกัด</p> <p>4. ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ เนื่องจากขาดการปรับปรุงบำรุงดินรวมทั้งใช้พันธุ์ที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่</p> <p>การแปรรูป</p> <p>1. โรงงานขาดแคลนวัตถุดิบในช่วงนอกฤดูปลูก</p> <p>2. มันเส้นที่ผลิตได้ในปัจจุบันมีสิ่งเจือปนมาก</p> <p>3. เทคโนโลยีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ค่อนข้างจำกัด</p> <p>การตลาด</p> <p>1. ราคาหัวมันสำปะหลังสดตกต่ำในช่วงผลผลิตทะลัก (ม.ค.-เม.ย.) ประมาณร้อยละ 70 ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากราคาวัตถุดิบผันแปร</p> <p>2. มีการนำเข้ามันเส้น และหัวมันสดจากประเทศเพื่อนบ้าน ตรงกับช่วงที่ผลผลิตของไทยออกจึงทำให้ราคาในประเทศตกต่ำ</p> <p>3. เป็นสินค้าที่ต้องพึ่งตลาดต่างประเทศ ทำให้ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้มีความแปรปรวนค่อนข้างสูง</p> <p>4. การซื้อขายผลผลิตของเกษตรกรเกือบทั้งหมดขายได้ในรูปหัวมันสดเป็นชนิดคละ นอกจากนี้ยังขาดการรวมกลุ่มทำให้ขาดอำนาจต่อรอง</p> <p>5. การแข่งขันตัดราคาของผู้ส่งออก ส่งผลให้ราคาที่รับซื้อหัวมันสำปะหลังจากเกษตรกรตกต่ำ</p>	<p>การผลิต</p> <p>1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์</p> <p>2. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตท่อนพันธุ์ดีไว้ใช้ และรณรงค์ให้เก็บเกี่ยวในช่วงอายุที่เหมาะสม</p> <p>3. สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อการเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิต และการจัดการแปรรูป/การตลาด</p> <p>4. เร่งรัดการวิจัยเครื่องจักรกลในไร่นา เพื่อทดแทนแรงงาน</p> <p>5. เพิ่มการใช้ในประเทศ ทั้งเอทานอล และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ</p> <p>การแปรรูป</p> <p>1. สนับสนุนอุตสาหกรรมมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ทั้งอุตสาหกรรมเดิมและใหม่ รวมถึงประโยชน์จากเศษเหลือของอุตสาหกรรม</p> <p>2. ส่งเสริมให้มีการใช้เอทานอลจากมันสำปะหลังมากขึ้น</p> <p>3. การเจรจาเปิดการค้าเสรี เพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดได้มากขึ้น รวมทั้งรักษาตลาดเดิม โดยคำนึงถึงการปรับโครงสร้างการผลิตมันสำปะหลัง เพื่อให้สามารถแข่งขันในระดับสากล</p> <p>4. เร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายที่มีผลต่อการจำกัดการผลิตและการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น กฎหมายสุรา สรรพสามิต</p> <p>การตลาด</p> <p>เจรจาการค้า เพื่อลดการกีดกันและขยายตลาด สนับสนุนระบบ Logistic ที่มีประสิทธิภาพ</p>